

: pidruchnyk / Yu. V. Aleksandrov, O. O. Dudorov, V. A. Klymenko ta in. ; za red. M. I. Melnyka, V. A. Klymenka. 3-tie vyd., pererob. ta dop. Kyiv : Atika, 2009. 744 s. [in Ukr.].

13. Kryminalne pravo (Osoblyvya chastyna) [Criminal law (Especially private)] : pidruchnyk / za red. O. O. Dudorova, Ye. O. Pysmenskoho. Luhansk : Vyd-vo «Elton – 2». T. 1. 780 s. [in Ukr.].

SUMMARY

Tetyana Ye. Leonenko, Dmytro S. Shiyani, Olha Yu. Shiyani. The object of a criminal offence for misuse of budget funds, for budget expenditures or provision of credits from the budget without determined budget purposes or with their excess. An attempt has been made to determine the object of a criminal offense for misuse of budget funds, for budget expenditures or provision of credits from the budget without determined budget purposes or with their excess, on the basis of the analysis of scientific views, theoretical provisions and legislation on this problem.

The object occupies an important place in the system of composition of a criminal offense, in particular, provided for in Article 210 of the Criminal Code of Ukraine, as it is a mandatory element.

In the legal literature, the issue of criminal counteraction to the criminal offense provided for in Article 210 Criminal Code of Ukraine has received some attention in the writings of scholars. At the same time, in their writings, this problem is debatable.

The purpose of the article is to solve the problematic issues of determining the object of a criminal offense for misuse of budget funds, for budget expenditures or provision of credits from the budget without determined budget purposes or with their excess, on the basis of the analysis of scientific views, theoretical provisions and legislation on this problem.

Given that the criminal offenses under Articles 210 and 211 of the Criminal Code of Ukraine encroach on the budget system of Ukraine, in particular, on relations arising in the process of budget execution, and these relations do not belong to economic, and activities in this area are not economic, it seems appropriate to change the current title of section 7 “Criminal offenses in the field of economic activity” of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, which contains these articles, to the following: “Criminal offenses in the field of economic activity and budget system”. The main direct object of the criminal offense under Article 210 of the Criminal Code of Ukraine is public relations arising in the process of state and local budgets in terms of using budget funds to ensure the tasks and functions performed by public authorities, the Autonomous Republic of Crimea, local governments during the budget period.

Keywords: *object of criminal offense, budget system, economic activity, economic relations, execution of budgets, misuse, budget funds.*

УДК: 343.81-341.42

DOI 10.31733/2078-3566-2021-1-202-208

Тетяна НІКОЛАЄНКО[®]

доктор юридичних наук, доцент

(Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького)

ПРАЦЯ ЯК ЗАСІБ ВИПРАВЛЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ: АКТУАЛЬНИЙ ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

На основі аналізу практики та правових позицій вчених розглянуто особливості виконання покарань у вигляді позбавлення волі у Німеччині, Норвегії, США, Франції в частині ефективності досягнення мети виправлення засуджених крізь призму залучення їх до праці. Розглянута можливість застосування досвіду цих країн у вітчизняному правовому полі. Окреслено сучасний стан ефективності праці як засобу досягнення виправлення засуджених у зарубіжних країнах, сформульовані пропозиції щодо упровадження кращих результатів в українську пенітенціарну систему та визначені шляхи їх вирішення.

Ключові слова: *позбавлення волі, виконання покарання, виправлення особи, в'язниця-острів, праця засуджених.*

© Ніколаєнко Т. Б., 2021

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4587-2561>

nikolayenko_tetyana@ukr.net

Постановка проблеми. В умовах реформування пенітенціарної системи України, метою якого є створення гуманістичної системи виконання кримінальних покарань, що гарантуватиме не лише безпеку суспільства, а й забезпечуватиме соціальне зцілення людини виправлення осіб займає важливе місце. Водночас сучасна політика у сфері виконання покарання, зокрема у вигляді позбавлення волі, потребує не лише реформування, але й суттєвого переосмислення. Це стосується питань створення більш дієвих інструментів, які б були спрямовані на реальне виправлення особи, зменшення ризику рецидиву та реінтеграції засуджених після їх звільнення [1]. Одним із таких засобів є праця. При цьому мається на увазі праця не лише як можливість залучити засуджених до роботи, а як засіб реального впливу на виправлення особи.

Справедливим буде зазначити, що реалізація державної політики у цьому напрямі має свої результати та позитивні кроки.

Схвалено Концепцію реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, розроблено паспорт реформи пенітенціарної системи; проект Закону України «Про пенітенціарну систему України», унормовано питання оптимізації діяльності слідчих ізоляторів та установ виконання покарань, упроваджено масштабний експериментальний проект «Платні камери в слідчих ізоляторах» та масштабний продаж тюрем, продовжують приводитися до вимог Європейських пенітенціарних правил з дотриманням вимог Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод умови тримання засуджених тощо.

Але потрібно звернути увагу, що ефективність та результативність запроваджених заходів, вирішення відкритих питань матимуть кращі результати, коли використаємо позитивний досвід високорозвинутих країн світу. Адже вимоги сьогодення з умілим поєднанням випробуваних часом досвіду інших країн лише сприятиме розвитку та удосконаленню вітчизняного законодавства [2, с. 362].

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Дослідженню досвіду різних країн світу щодо реалізації державної політики у сфері виконання покарань, зокрема у вигляді позбавлення волі неодноразово у своїх працях приділяли увагу К. А. Автухов, В. М. Господаренка, А. В. Градецький, М. Ю. Кутєпов, Н. Ю. Лук'яненко, К. В. Муравйов, М. С. Пузирьов, О. В. Таволжанський, М. І. Хавронюк, І. С. Яковець та інші. Проте основна увага вчених здебільшого сконцентрована на виконавчих аспектах позбавлення волі у спектрі реалізації державної політики певних держав світу з мінімізацією уваги ефективності праці як засобу досягнення виправлення засуджених.

Тому з урахуванням цього метою статті є дослідження актуального досвіду провідних країн світу в частині досягнення виправлення засуджених, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі, крізь призму залучення їх до праці з можливістю упровадження кращих результатів у правовий простір вітчизняного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Виправлення особи як мета покарання використовується у праві як кримінально-правова та кримінально-виконавча категорія. Зосереджуючи увагу саме на кримінально-виконавчому аспекті виправлення, доцільно наголосити, що у вітчизняному правовому просторі немає чітких критеріїв, які б визначали ступінь такого виправлення, ймовірності не вчинення особою у майбутньому правопорушень та були зумовлені реальною зміною свідомості. Хоча цією проблематикою переймаються чимало вчених, наголошуючи на необхідності розробки чітких критеріїв оцінки виправлення засуджених, дієвих їх показників [3 – 5], єдиних підходів, які б мали дієвість та ефективність, на сьогодні немає. Це є доволі серйозною проблемою. Адже саме виправлення особи є тим основним результатом, на який спрямована вся політика пенітенціарної системи щодо, з одного боку, гарантування безпеки суспільства, з іншого – забезпеченням соціального зцілення людини [1].

За сучасних умов існує чимало концепцій, які визначають становлення особи та досягнення ймовірності її виправлення. Оцінка ступеня досягнення виправлення є відображенням аксіологічних (ціннісних) поглядів у кримінально-виконавчому та інших галузях права, на основі яких пізнання спрямованості особистості засудженого вважається таким, що будується на системі соціально значущих цінностей, тобто на певній сукупності критеріїв. Але напрацьовані теорією, вироблені практикою підходи лише містять загальне уявлення про моменти, які слід урахувати при оцінюванні поведінки засудженого. У будь-якому разі має відбуватися якісна зміна особистості, її ймовірність здатності чи готовності до такої зміни з відображенням внутрішнього психологічного стану [2, с. 336–338]. Як наголошують, зокрема К. А. Автухов, О. В. Таволжанський та І. С. Яковець, такі зміни мають бути зацентровані не стільки на визначеності (унормованості) заходів їх застосування, скільки на створенні умов, які сприятимуть процесу виправлення особи, де засуджені мали б можливість самостійної зміни свого ставлення до життя, отримання необхідних навичок, підібраних індивідуально щодо кожного, для повернення в суспільство [3, с. 131–136]. Ще Чезаре Беккарія свого

часу зазначав, що тюремне покарання повинно створювати перепони для заподіяння шкоди суспільству, утримувати від цього інших членів суспільства. Застосоване відповідно до злочину покарання має найбільш сильно впливати на душі людей [6, § XII с. 105], виправляти моральні та розумові якості злочинця [7, с. 408]. Тюремне ув'язнення при цьому може бути виправданим лише, якщо досягнуто виправлення особи, де після відбування покарання вона повертається до нормального життя в суспільстві, стає готовою та здатною підкоритися законодавству, вести законослухняний і самостійний спосіб життя [8, правило 4]. Тому сучасне реформування пенітенціарної системи України передбачає пріоритетним «впровадження дієвого інструменту для зміни поведінки, виправлення та ресоціалізації осіб, які увійшли в конфлікт із законом» [1].

Доволі цікавим з цього приводу є досвід США. Основним гаслом пенітенціарної системи США є виправлення засудженого, індивідуальний підхід та спрямованість підготовки засудженого до самостійного майбутнього. Із засудженими реалізуються виправні програми для підтримання правопорядку та дисципліни. Така система вирізняється турботою про моральне та фізичне удосконалення засуджених, з тенденцією використання так званого «гуманістичного підходу». Суть такої тенденції полягає у вірі в потенційні можливості виправлення особи, створення атмосфери взаємної довіри, відкритості, доброзичливості, зворотного зв'язку його учасників. Адже, як наголошують на цьому американські вчені, виправити особу можливо лише почавши зміни з її свідомості. Творче та вільне спілкування між учасниками процесу, визначення вільності розвитку засуджених, необхідності корекції їх ціннісних орієнтацій з мотивацією до законослухняної поведінки мають бути поза жорсткості їх визначення. Засуджений має бути активним учасником процесу виправлення, його позитивні зміни мають досягатися завдяки вдало підібраним індивідуальним методам корекції. Саме корекція, а не виправлення є провідною ідеєю такого підходу.

Одним із дієвих засобів досягнення ефективності виправлення особи є праця. У США він має свою специфіку. У разі визначення залучення засудженого до праці (лише у разі визначення його як покарання за злочин) засуджені здаються так би мовити в оренду. Залежно від того, в якій в'язниці: приватній чи державній відбуває покарання засуджений, є два підходи його залучення до роботи.

Якщо засуджений відбуває покарання у державній в'язниці, то його здають в оренду приватним компаніям (корпораціям), які використовують його як робочу силу та сплачують відповідні кошти за отримані послуги.

При відбуванні покарання у приватних в'язницях засуджені безпосередньо працевлаштовуються на роботи під патронатом приватних тюремних компаній чи корпорацій.

Ще у 80-ті рр. ХХ ст. в умовах поширення приватизація тюрем, коли на ринок праці вийшли корпорації, вони почали укладала довгострокові концесійні угоди. Відповідно до цих угод засуджені забезпечувались роботою, належним рівнем безпеки, оплатою праці, певними гарантіями. Таку діяльність однозначно підтримувала держава. Вона була вигідна обом сторонам. З одного боку, як для держави, засуджені були працевлаштовані; отримували належну оплату праці; мали гарантовані умови праці, гарантії щодо їх охорони та охорони праці; можливості отримання підвищення кваліфікації, доступу до різних програм, курсів тощо. З іншого боку, приватні компанії (корпорації) отримують, окрім свого прибутку від залучення засуджених до праці, ще й гарантовані державою асигнування за кожного працевлаштованого. Крім того, державні пенітенціарні установи мінімізують свої збитки.

У державних в'язницях ситуація дещо інша.

Організація праці в державних в'язницях має доволі збитковий характер: зростання кількості засуджених до позбавлення волі, перевантаженість місць їх утримання, мінімізація (недофінансування) діяльності пенітенціарних установ, низька цінова політика продукції, вироблена засудженими, постійно зростаючі витрати на їх утримання. Тому для працевлаштування засуджених державні в'язниці вимушені звертатися до послуг «тюремного індустріального комплексу». І така практика відома не лише в США.

Наприклад у Франції, організація праці засуджених покладена на Пенітенціарну промислову палату. Засуджені залучаються до різних видів виробництва. Їх організація визначається подвійністю системи способів її діяльності: 1) за господарської системи – пенітенціарні установи регулюють самостійність її організації від диференціювання часу на працю, відпочинок, розмір оплати праці, закупівлю сировини до реалізації продукції з відповідним належним працевлаштуванням засуджених осіб; 2) підрядна система визначає залучення засуджених до роботи приватними компаніями, корпораціями з використанням посередників, субпідрядників для укладання контрактів із пенітенціарними закладами.

Проте незалежно від способів діяльності системи організації праці майже 30 % засуджених працевлаштовані.

У Німеччині залучення засуджених до праці покладено на адміністрації колоній, які налагоджуючи зв'язки з потенційними роботодавцями, щотижня залучають до робіт замовника необхідну кількість засуджених. Зароблені кошти переказуються до земельного бюджету, що фінансує пенітенціарну установу надалі [2, с. 346–348].

Доволі цікавим є приклад діяльності в'язниць Норвегії. Своєю політикою щодо боротьби зі злочинністю Норвегія відзначилась як «райська твердиня порядку». Відбувати покарання у норвезьких в'язницях, особливо у в'язниці на острові Диявола Бастой є бажанням чи не кожного засудженого. Щоб потрапити у таку в'язницю, засуджений повинен дочекатися своєї черги, яка може тривати не один місяць. Чи не дивна ситуація: черги до в'язниць? Але так є. Тому розглянемо, у чому ж особливість таких в'язниць, зокрема, тюрми-острова Бастой та їх специфіки щодо утримання засуджених.

У 2009 році на острові Бастой був завершений експериментальний проєкт тримання засуджених у так званих вільних умовах за принципом «застосування покарання, що діє». Автором такої ідеї постав норвезький вчений Нільс Крісті. На його переконання засуджена особа має бути не лише покарана, а й перевихована. Перевиховання при цьому має бути винятково гуманним незалежно від тяжкості вчиненого діяння. Саме гуманність є ключовою позицією, що впливає на реальне виправлення особи, мінімізує повторне вчинення ним правопорушення та сприяє його реінтеграції. «Не можна виправити особу, лише караючи та принижуючи її. Якщо до людини ставитись як до тварини: годувати з лотка, роздягати, бити, позбавляти всіх прав, знущатися, то до суспільства вона повернеться скаліченою та зломленою людиною або стане рецидивістом» [9].

Безумовно, винну особу у вчиненні злочину необхідно карати, щоби вона усвідомила відповідальність за свої вчинки. Але потрапляючи у в'язницю, вона стає заручницею ситуації. Зрозуміло, що у нових умовах при нових обов'язках особа стає певним чином безпорадною, хоча з часом звикає. Але засуджені не повинні втрачати відповідальності за себе, за своє життя та за свою поведінку. Для них необхідно створити таку ситуацію, де кожен зміг би відкрити свою нову позитивну сторону та почати поважати себе і цінити інших. У цьому була головна ідея проєкту.

Вагоме значення у цій ситуації відіграла сама природа. Ця в'язниця розташована на острові, де немає ані парканів, ані огорож, ані мурів. Її вигляд має вигляд звичайного острівного поселення.

Є будинки-котеджі, в яких проживають засуджені; є майстерні, в яких вони працюють чи залучаються до різних видів робіт; є місця відпочинку, зібрань та відправлення богослужінь бажаних, є бібліотека та магазини.

Протягом дня засуджені залучаються до праці. Вони можуть займатися сільським або лісовим господарством, рибальством, мисливством, деревообробною діяльністю тощо. Тримаять господарство, вирощують продукти харчування, ловлять рибу, виробляють меблі тощо.

У своєму експерименті Нільсон Крісті мав за мету доведення, що досягнення перевиховання засуджених можливе завдяки залученню їх до праці. Адже укладення почуття гармонії з природою відвертає від насильства та сприяє підготовці особи до більш якісного життя на свободі [9]. Нільсон Крісті переконаний, що кожна праця повинна мати продуктивний результат. Тому засуджені у жодному разі не залучаються до безоплатних робіт. Виконуючи будь-яку роботу, вони отримують кошти (продукти) з урахуванням власного внеску. Але, водночас, незалежно від виробітку кожен забезпечується з боку держави грошовим утриманням.

Треба наголосити, що засуджені не мають будь-яких відрахувань від їх заробітку. Це пов'язано з тим, що вони самостійно себе утримують. І хоча в'язниця забезпечує засуджених лише обідом, а велика частина заробітків витрачається на харчування (сніданок та вечерю) чи інші продукти, господарське приладдя, одяг першої необхідності, така ідея госпрозрахунку була цілком підтримана Міністерством юстиції Норвегії.

Запровадження такого принципу позитивно вплинуло не лише на виправлення засуджених, але й на саму пенітенціарну систему загалом. Насамперед вартість утримання засуджених зменшилось у 2,5 рази, знизився рівень злочинності, у тому числі рецидивної, на декілька позицій. Тож коли рецидив злочинів в інших тюрмах Норвегії становив 20 %, то у в'язниці-острові Бастой він становив лише 16 %. І до сьогодні, коли ріст злочинності у світі за останні 18 років становить 20 %, у Норвегії він залишився на попередніх позиціях [10].

Відповідальність, людяність та повага – це ті основні три кити, на яких побудоване життя засуджених у Норвегії. Вважається, що обмеження волі (його позбавлення) є вже основним покаранням для засудженого, і перетворювати його умови у пекло не є рентабельним.

Водночас у Норвегії існує також «імпорт послуг».

Їх суть полягає у тому, що в'язниці забезпечують лише ізоляцію та охорону засуджених. До речі, у в'язниці-острові ізоляція та охорона є менш суворою, ніж в інших в'язницях Норвегії. Це пов'язано з тим, що засуджені не повинні утримуватись в доволі суворих умовах. При достатньо суворому рівні безпеки, за умови, що цього не потребує реально необхідна ситуація, може призвести до озлоблення особи, ймовірності несприйняття справедливості покарання, підвищення ризику рецидивної злочинності та зниженню рівня ефективності адаптації її після звільнення. Виконання покарання у відкритих умовах лише попереджає рецидивну злочинність, позитивно сприяє створенню більш сприятливого суспільства для громадян. Адже, як вже наголошувалося, сам факт позбавлення волі і є вже покаранням для особи. Засудженому необхідно забезпечити у допустимій нормі соціальних контактів можливість вільного спілкування, які лише позитивно сприятимуть його виправленню. Наприклад, засуджені у в'язниці-острові мають без обмежень щоденні телефонні розмови, можуть на свій розсуд вільно розпоряджатися власним часом поза роботою, зокрема, пересуватися островом, займатися улюбленою справою, навчатися, отримувати освіту, дивитися телевізор, читати книги, пресу, займатися сільським господарством чи столарною справою тощо.

Інші послуги, як: охорона здоров'я, працевлаштування, навчання, харчування імпортують ззовні. Це пов'язано з тим, що засудженому забезпечуються послуги на рівні вільних громадян, але лише таких, що тимчасово позбавлені волі і їх обмеження пов'язані виключно з їх ізоляцією [11, с. 364–365].

В Україні на фоні реформування пенітенціарної системи розглянутий досвід є доволі корисний. З розширенням прав засуджених, як надання дозволів на використання планшетних комп'ютерів для листування, подання онлайн-звернень, доступу до суспільно значущої інформації; створення відеомоніторингу засуджених (для виявлення та попередження порушень прав засуджених та ефективності виконання щодо них покарань), упровадженням «пенітенціарної пробації», проектуванням взаємодії місць позбавлення волі із приватним сектором, реагуванням на виникнення сучасних проблем, які зокрема були пов'язані із поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, все ж таки питання виправлення певним чином відсторонені. Звичайно не можна не відзначити позитивні кроки у реформуванні пенітенціарної системи України.

22 квітня 2020 р. був запущений експериментальний проєкт щодо створення платних камер у СІЗО та масштабного розпродажу тюрем. Завдяки реалізації платних послуг велика сума коштів (у розмірі 378 800 грн) була спрямована на утримання та проведення ремонтних робіт в інших (неплатних) камерах СІЗО.

Розроблено проєкт реструктуризації інфраструктури СІЗО з перенесенням СІЗО, розташованих у центрах міст на їх околиці; проведено консервування камер утримання засуджених, які є збитковими та не використовуються повною мірою за їх призначення з наступним продажем.

Упроваджено «пенітенціарну пробацію» щодо надання підтримки та допомоги у вирішенні соціально-побутових питань засудженим, які готуються до звільнення з місць позбавлення волі, підвищення результатів їхньої соціальної реабілітації та попередженню вчиненню повторних злочинів [1].

Водночас не треба забувати, що будь-які зусилля у цьому напрямі будуть марними, якщо не врахувати, що покарання – це не лише кара, але й виправлення особи. Реформування місць позбавлення волі (місць ізолювання особи) не може розглядатися лише крізь призму ефективності та прибутковості їх утримання. Адже у жодній країні світу утримання в'язниць не є прибутковим. Як показав досвід Німеччини, Норвегії, США, Франції, отримання прибутку жодним чином не пов'язано із виправленням особи. Лише вмiле поєднання, з одного боку, залучення засуджених до праці, з іншого, створення умов, де у пріоритеті буде не лише отримання прибутку, але й створення належних умов для реального виправлення особи.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищевикладене, з урахуванням розглянутого актуального досвіду країн, що мають позитивні результати досягнення реального виправлення осіб, які перебувають в місцях позбавлення волі, та на тлі реформування Пенітенціарної служби України вітчизняному законотворцю доцільно звернути увагу на такі позиції.

У проєкті взаємодії Міністерства юстиції з приватним сектором доцільно приділити увагу таким позиціям: 1) залучити приватний сектор до організації виконання покарань у вигляді позбавлення волі в частині працевлаштування засуджених; 2) унормувати діяльність компаній, які залучатимуться до організації виконання покарань та визначити їх порядок шляхом укладення відповідних угод; 3) визначити і з державним гарантуванням можливість засудженим навчатися та підвищувати кваліфікацію для виконання певних видів робіт; 4) передбачити перелік робіт, на які доцільно залучати засуджених; 5) забезпечувати роботою

засуджених з реальною можливістю оплати праці відповідно до норм чинного законодавства; 6) усунути будь-які відрахування із заробітку засуджених, окрім тих, які передбачені рішенням суду; 7) унормувати щоденне утримання засуджених у разі неможливості їх працевлаштування; 8) гарантувати державну підтримку компаніям, які залучаються до організації виконання покарань гарантуванням пільгових умов їх діяльності; 9) покласти контроль за виконанням умов договору та порядку діяльності приватного сектора в організації виконання покарань у вигляді позбавлення волі в частині працевлаштування засуджених на Департамент публічного права Міністерства юстиції України.

Список використаних джерел

1. Реформування пенітенціарної системи України. Урядовий портал. URL: <https://cutt.ly/Tjx3ltQ> (дата звернення: 15.01.2021).
2. Ніколаєнко Т. Б. Теоретико-правові засади призначення та виконання спеціальних покарань щодо військовослужбовців : монографія. 2-ге вид., допов. Харків : Право, 2019. 520 с.
3. Яковець І., Автухов К., Таволжанський О. Виправлення засуджених через застосування кримінальних покарань: реалії та перспективи. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані : монографія / за ред. О. В. Козаченка, Є. Л. Стрельцова. Миколаїв : Іліон, 2016. С. 126–162.
4. Романов М. В. Виправлення засуджених до позбавлення волі як результат діяльності системи виконання кримінальних покарань. Проблеми злочинності: республік. міжвід. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2008. Вип. 9. С. 190–198.
5. Тарабрина С. Е. Исправительные программы для осужденных к лишению свободы: зарубежный и отечественный опыт : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Рязань, 2004. 234 с.
6. Беккариа Чезаре. О преступлениях и наказаниях / сост. и ред. Ю. М. Юмашев. Москва : Стелс, 1995. 304 с.
7. Локк Дж. Сочинения в 3-х т. / пер. А. Н. Савин и др. Москва : Мысль, 1985–1988. Т. 2. Кн. 4 «Опыт о философском разумении». 1985. 560 с.
8. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными (Правила Нельсона Манделлы) : Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей Организации Объединенных Наций № 70/175 от 21.12.2015. URL: <https://cutt.ly/Ajcf6v> (дата обращения: 15.01.2021).
9. Норвежці показали найкомфортнішу в'язницю у світі. Сьогодні LIFESTYLE. URL: <https://cutt.ly/Qd5YzDk> (дата звернення: 15.01.2021).
10. GAO. PRIVATE PRISONS. Cost Savings and BOP's Statutory Authority Need to Be Resolved. February. 1991/ URL: <https://cutt.ly/Nd5G235> (дата звернення: 15.01.2021).
11. Яковець І. С. Досвід виконання кримінальних покарань Королівства Норвегії та доцільність його впровадження в Україні. Держава і право. 2013. Вип. 60. С. 362–368.

Надійшла до редакції 21.01.2021

References

1. Article title. Reforming the penitentiary system of Ukraine [Reforming the penitentiary system of Ukraine]. Government portal. Retrieved from: <https://cutt.ly/ZjmEmHo> (accessed 15.01.2021). [in Ukr.].
2. Nikolaienko T. B. Teoretyko-pravovi zasady pryznachennia ta vykonannia spetsialnykh pokaran shchodo viiskovosluzhbovtiv [Theoretical and legal principles of appointment and execution of special punishments for servicemen] : monohrafiia. 2-he vyd., dopov. Kharkiv : Pravo, 2019. 520 s. [in Ukr.].
3. Iakovets I., Avtukhov K., Tavolzhanskyi O. Vypravlennia zasudzhennykh cherez zastosuvannia kryminalnykh pokaran: realii ta perspektyvy. Pravovyi vplyv na nepravomirnu povedinku: aktualni hrani [Correction of convicts through the use of criminal penalties: realities and prospects] : monohrafiia / za red. O. V. Kozachenka, Ye. L. Streltsova. Mykolaiv : Ilion, 2016. S. 126–162. [in Ukr.].
4. Romanov M. V. Vypravlennia zasudzhennykh do pozbavlennia voli yak rezultat diialnosti systemy vykonannia kryminalnykh pokaran [Correction of convicts as a result of the criminal justice system]. Problemy zlochynnosti : respublik. mizhvid. nauk. zb. / vidp. red. V. Ya. Tatsii. Xarkiv : Nats. yuryd. akad. Ukrainy, 2008. Vyp. 9. S. 190–198. [in Ukr.].
5. Tarabrina S. E. Ispravitelnye programmy dlya osuzhdennykh k lisheniyu svobody: zarubezhnyj i otechestvennyj opyt [Correctional programs for those sentenced to imprisonment: foreign and domestic experience] : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.01. Ryazan, 2004. 234 s. [in Rus.].
6. Bekkaria Chezare. O prestupleniyah i nakazaniyah [About crimes and punishments] / sost. i red. Yu. M. Yumashev. Moskva : Stels, 1995. 304 s. [in Rus.].
7. Lokk Dzh. Sochineniya v 3-h t. [Compositions in 3 volumes] / per. A. N. Savin i dr. Moskva : Mysl, 1985–1988. T. 2. Kn. 4 «Opyt o filosofskom razumenii». 1985. 560 s. [in Rus.].
8. Minimalnye standartnye pravila Organizacii Obedinennykh Nacij v otnoshenii obrasheniya s

zaklyuchennymi (Pravila Nelsona Mandely) [United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (The Nelson Mandela Rules)] : Rezolyuciya, prinyataya Generalnoj Assambleej Organizacii Obedinennyh Nacij № 70/175 ot 21.12.2015. URL: <https://cutt.ly/Ajcf6v> (data obrasheniya: 15.01.2021). Today LIFESTYLE (2016). The Norwegians have shown the most comfortable prison in the world: Article title. Retrieved from: <https://cutt.ly/Qd5YzDk> (accessed 15.01.2021). [in Rus.].

9. Norvezhtsi pokazaly naikomfortnishu viaznytsiu u sviti. Sohodni LIFESTYLE. URL: <https://cutt.ly/Qd5YzDk> (accessed 15.01.2021). [in Ukr.].

10. GAO. PRIVATE PRISONS. Cost Savings and BOP's Statutory Authority Need to Be Resolved. February. 1991/ URL: <https://cutt.ly/Nd5G235> (data accessed: 15.01.2021). [in Eng.].

11. Iakovets I. S. Dosvid vykonannia kryminalnykh pokaran Korolivstva Norvehii ta dotsilnist yoho vprovadzhennia v Ukraini [Experience of execution of criminal punishments of the Kingdom of Norway and expediency of its introduction in Ukraine]. Derzhava i pravo. 2013. Vyp. 60. S. 362–368. [in Ukr.].

SUMMARY

Tetyana B. Nikolaienko. Work as a means of convicted persons correction in prisons: current experience of foreign countries. The article is devoted to the analysis of the practice and scientists' legal positions on the peculiarities of the sentences' execution in the form of imprisonment in Germany, Norway, USA, France in terms of the effectiveness of achieving the goal of convicts' correction through the prism of their employment. In the current conditions of reforming the penitentiary system of Ukraine, with the introduction of a pilot project to create paid chambers in pre-trial detention centers and large-scale sale of prisons, restructuring the infrastructure of pre-trial detention centers, conservation of detention facilities, the issue of convicts' correction has been significantly minimized. It has been pointed out that within the framework of ensuring the rights of convicts, compliance with the conditions of their detention, the introduction of «penitentiary probation», the issues of creating more effective tools in order to motivate convicts to work for real correction and create an effective mechanism for their implementation remain still open.

It has been suggested that for solving these issues it is expedient to use the comparative approach to study the current experience of countries that have proved their effectiveness in this field and achieved better results.

An analysis of the effectiveness of the convicts' correction in the frame of state policy implementation in this area in Germany, Norway, USA, France, showed that the issues, related to the executions organization, prisoners' employment, the possibility of obtaining certain funds, ensuring proper health care is carried out within the so-called «import of services». The peculiarities of their activity have been outlined, the legal aspects of standardization have been determined and the possibilities of their use in the domestic space have been formulated.

It has been proposed to consider the correction of a person as the purpose of punishment through the prism of its effectiveness in the context of the state policy of reforming the penitentiary system of Ukraine. It has been recommended: to introduce the involvement of the private sector in the executions organization in the form of imprisonment; to regulate the order of its activity, particularly the companies that will be involved in it; to determine the procedure for convicts' employment with work types standardization that will contribute to their correction and the real possibility of remuneration in accordance with current legislation; to provide opportunities for convicts to study and improve their skills in case of involvement in various types of work; to eliminate any deductions from the convicts' earnings, except those provided by a court decision; to specify for the daily detention of convicts in case of their employment impossibility; to establish control over the companies activities that will be involved in the sentences execution organization.

Keywords: *imprisonment, execution of punishment, correction of a person, prison-island, work of convicts.*